

Uunga siunnersuut: Suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornernillu suliasat pillugit inatsisartut inatsisaata allannngortinnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xx 2019-imeersoq.

pillugu

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap suliarinninnermini kingullertigut inuttarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Henrik Fleischer, Siumut, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Múte B. Egede, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu Jeremiassen, Atassut
Inatsisartunut ilaasortaq Hermann Berthelsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Steen Lyngé, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Tillie Martinussen, Suleqatigiissitsisut

1. Siunnersuut pillugu

Suliniutit angisuut pillugit inatsisip atuuffia siunnersuutikkut annertusineqarpoq

Inatsit ullumikkut aatsitassanik piiaanermi, erngup nukinganik atuinerimi imaluunniit erngup nukinganik tunngaveqarluni suliffissuaqarnermi namminersortut suliniutaannut angisuunut atatillugu illuliortiternernut sanaartornernullu atuuppoq (tassa pisortat suliniutini angisuuni sanaartornerannut pinnani).

Suliniutimmi *sanaartornermut aningaasartuutit 5 milliard kr.-it sinnersimappatigit*, suliniut suliniutitut angisuutut isigineqassaaq.

Peqatigitillugu piumasaqaataavoq, suliniutip *sanaartornerni sulisoqarnikkut pisariaqartitai* sulisussanit piukkunnaatilinnit sulileriaannarnit Kalaallit Nunaanni

pissarsiarineqarsinnaasunit amerlanerussasut, *IMALUUNNIIT suliffeqarfiit sanaartugassanik suliaqartussat teknikikkut aningaasaqarnikkullu piginnaasaat pillugit* suliniutip *piumasaqaatai* kalaallit suliffeqarfiutaasa teknikikkut aningaasaqarnikkullu piginnaasaannit annertunerussasut.

Suliniutip sanaartugassanut aningaasartuutissai pillugit piunasaqaatip sakkukillineqarnera inatsisissatut siunnersuutip nassataraa. Matuma kingorna sanaartornermut aningaasartuutit 1 milliard kr.-init amerlaneruppata suliniut suliniutitut angisuutut isigineqassaaq.

Aammattaaq inatsimmi “sanaartornermik suliat”-mik paasinnineq inatsisissatut siunnersuutikkut annertusineqarpoq (illuliortiternernik sanaartornermillu suliaassat kiisalu sanaartornermi suliniutit taakkununga attuumassuteqartut). Taamaalilluni *”nerisassiornerup, nerisarfinnik kantiinanik ingerlatsinerup, eqqiaanerup, sumiiffimmi assartuinerup tamatumunnga attuumassuteqartut suliallu assigisaat kiffartuussinerillu”* inatsisip atuuffianut ilaatinneqannginnerannik aalajangersagaq inatsisissatut siunnersuutikkut atorunnarsinneqarpoq.

2. Tunuliaqut

“Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermi suliat angisuut piviusunngortinnissaannut atugassarititaasunut sinaakkusiussat pillugit Nassuiaat” 2012-imi upernaakkut ataatsimiinnermi Naalakkersuisunit Inatsisartunut saqqummiunneqartoq tunngavigalugu inatsisissatut missingusiaq suliniutit angisuut pillugit inatsimmut tunngaviliivoq.

Taamanikkut (Naalakkersuisunit oqaatigineqartut) aatsitassarsiornermi suliffissuaqarnikkullu innaallagissamik annertuumik atuiffiusumik erngup nukinganik atuilluni angisuutut suliniutaasinnaasut “malunnaatilimmik inerisarneqarsimapput”.

Isukasiani saviminissarsiorfimmik suliniut kiisalu Maniitsumi aluminiumimik paaavissamik suliniut immikkut aallaavigalugit, suliniutit piviusunngortinneqarnissaannut piunasaqaatit piffissami atuuttut pingaarnerpaat pillugit nassuiaatinik nassuiaat pineqartoq imaqarpoq.

Tunngaviusumik unammilligassat marluk nassuiaammi tikkuarneqarput: sulisussanik amigaateqarneq aningaasartuutillu naleqqiussinermi amerlasoorujussuit. Iluarsiissutaasinnaasorlu ataaseq: Sanaartornerup nalaani sulisussanik avataaneersunik appasinnerusumik aningaasarsiaqartitsilluni atuinissamut suliniutinik angisuunik aningaasaliisunut neqerooruteqarneq:

” Nunatsinni suliffeqarnerup annertussusaa, ilanngullugit sulisussat taakkualu piareersimassusiat, inuussutissarsiornikkut suliniutit angisuut angissusaannut aammalu

sanaartornermut immikkoortumi pisariaqartitsinerannut naapertuutinnigilaq. Taamaattumik inuussutissarsiornermi suliassani angisoorsuarni sanaartornerup nalaani sulisunik avataaneersunik aammalu suliffeqarfinnik nunanit allaneersunik atuinissap nunatsinni oqartussanit akuerineqarnissaa tassunga aaqqiissutaasinnaavoq. Ilanngullugu sanaartornerup nalaani sulisut avataaneersut aningaasarsiatigut atorfeqarnermilu atugassarititaasut nunani tamalaani unammillersinnaassuseqarnermi tunngaviusartut aallaavigalugit aalajangersarneqartut malinneqarnissaat eqqarsaatigalugit.

Inuussutissarsiornermut aningaasaliinernut angisuunut tunngatillugu nunarput nunatut 'frontier'-itut (killeqarfittut) isigineqarpoq, pissutigalugu nunami suliniutit angisuut arlallit ingerlanneqareerfianni aningaasaliinermut naleqqiullugu, siulliulluni aningaasaliinermi aningaasartuutit nalinginnaasumik annertunerusarmata. Pissutsit arlallit soorlu attaveqaatit killissarititaqarnerat, sulisussat piginnaaneqartut pissarsiarineqarsinnaasut killeqarnerat il.il., nunatta pinngortitaatalu pisuussutaasa atorluarneqarnissaat, nunani allani suliassanut taamaaqataannut unammillertaasunullu naleqqiullugu pilerinaateqannginnerulersitsisarput. Inuussutissarsiornikkut suliniutini angisuuni pineqartuni, aningaasaleerusuttut sanaartornerup nalaani aningaasarsiatigut atorfeqarnermilu nunani tamalaani atugassarititaasut tunngavigalugit atorfeqartinneqartunik avataaneersunik sulisoqarnissamik periarfissinneqarnerisigut, paarlatsianik aaqqiissutaasussatut isigineqarsinnaapput.”

Malittuanik inatsisissatut siunnersuummi Naalakkersuisunit 2012-imi ukiakkut ataatsimiinnermi saqqummiunneqartumi suliniutit angisuut pillugit inatsimmi malittarisassat suliniummi pineqartumi atorneqassappata piumasaqaataavoq suliniummi sanaartornissamut aningaasartuutit 1 milliard kr.-init amerlanerussasut.

Piumasaqaalli taanna Inatsisartut siunnersuummik suliarinninneranni (Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliamit kissaateqartoqarneratigut) allanngortinneqarpoq. Minnerpaamik aningaasartuuteqarfissatut killiliussaq 5 mia. kr.-inut inissinneqarpoq, taamanikkut saviminermik piiavissatut suliniutip kiisalu aluminiumimik piiavissatut suliniutip saniatigut suliniutinik allanik piumasaqaammik naammassinnissinnaasunik peqannginnera tamatuma nassataraa.

Taamanikkuttaaq Inuussutissarsiornermut Ataatsimiititaliap kissaateqarneratigut killiliinermik ikkussisoqarpoq, taamaalillutik suliniutinut angisuunut tunngatillugu sanaartornerup nalaani nerisassiorneq, nerisarfinnik kantiinanik ingerlatsineq, eqqiaaneq suliallu assigisaat aamma kiffartuussinerit inatsisip atuuffianut ilaatinneqarunnaarlutik.

Allannguutit taakku marluk utertinneqarnissaat maannakkut Naalakkersuisunit kissaatigineqarpoq.

Kissaammut tamatumunnga tunngavittut Naalakkersuisut saqqummiussisummini ilaatigut ima paasisutissiipput:

”Kalaallit Nunaat aatsitassarsiornermut aamma erngup nukingata innaallagissiornermut atorpeqartarneranut suliniutinut nunanit allanit aningaasaliiumasunik kajungernassappat nunanik allanik unammillerteqassaaq. Taamaammat suliniutinut taamaattunut sanaartornermut aningaasartuutit nunanut allanut naleqqiullugit unammillersinnaanissaat pingaarpoq.

Allannguutissatut siunnersuutit kingunerissavaat erngup nukinganik aamma piiaanermik suliniuteqarfiulersinnaasut neriulluarnarsinnaasullu amerlanerusut nunat tamalaat akornanni unammillernikkut atugassarisat toqqammavigalugit suliarinnittussarsiuunneqarsinnaalissammata.

[...]

Ullumikkut Kalaallit Nunaanni suliffissarsiortut ikipput suliffeqarfeqarfiullu immikkoortuisa ilaani sulisoqarnikkut akunnassiffeqartarpoq. Taamaattumik sulisussat sulianillu paasisimannittut nunanit allaneersut atorfissaqartinneqarput suliniutinut angisuunut pilersaarutit piviusunnagortinnissaannut, inuussutissarsiorfissani nutaani inuiaqatigiinnit pisariaqartinneqartuni suliffissanik ataavartumik pilersitsisinnaasut.”

Naalakkersuisut maannakkut – suliniutit angisuut pillugit inatsisip atuutilerneranit ukiut arfineq marluk qaangiutinngilaarneranni – suliniutinut angisuunut akuersisummik qinnuteqaatinik sulitigusaqarsimangillat.

3. Siullermeerinnineq

Siunnersuut 2019-imi upernaakkut ataatsimiinnermi siullermeerneqarmat tapersiineq killeqarsimavoq. Killissarititaasumik 5 mia. kr.-init 1 mia. kr.-inut appaaneq ernummatiginninnermut pingaarnertut tunngaviusimalluni, tamanna appaanerujussuartut nalilerneqarsimammat, soorluttaaq sooq appaaneq 1. mia. kr.-eqqissaamut inissillugu suinnersuuteqarneq inatsimmut nassuiaatini erseqqinnerusumik nassuiaatigineqarsimangitsoq.

4. Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninera

Naalakkersuisut ukiakkut ataatsimiinnermi matumani, inatsisissatut siunnersuut tassungalu tunngaviusut nassuiaatiginiarlugit ataatsimiititaliamik ilisimatitsiffiusumik ataatsimeeqateqarput.

Ilisimatitsiffiusumik ataatsimiinnermi inatsisissatut siunnersuummut tunngavittut ilaatigut pissutsinut ukununga innersuussisoqarpoq (Aningaasaqarnermut Siunnersuisoqatigiit nalunaarussiaannit; "Nunatta aningaasaqarnera 2019"-imit tigulaakkat):

- Suliffissaaleqineq maannakkut ima annikitsigaaq, ukiuni takkuttussani aningaasaqarnikkut ineriartornermut aningaasaqarnerup tamatigoortumik malinnaasinnaajunnaarneranik aarleqqutaasoq tassaalerluni piviusutut aarleqqutaalerluni.
- Suliniutit aallartinniarnerni ajornartorsiuteqarneq pillugu sanaartortitsisuusinnaasut nalunaarput, illuliortiternermik sanaartornermillu immikkoortoqarfimmi piginnaasanik atugaqarnerup annertuallaarneranut takussutissani arlalinni tamanna ataasiuvoq.
- Taamaattumik maannakkut nalaataqarfiusumi suliniutinik angisuunik aallartisaasarneq qarsunniagassanik piaartumik pilersitsinissaannik aarleqquteqarfiuvoq, aningaasartutit annertusiartortut imaluunniit suliarisanik allanik kinguartitsinerit nassataralugit.

Ilisimatitsiffiusumik ataatsimiinnermi saqqummiussinermi tamatuma saniatigut ilaatigut ima paasissutissiisoqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq:

- 1mm. 1 malillugu akuersissut taamaallaat ingerlatseqatigiiffimmut aktianik piginneqatigiiffiusumut Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartumut nalunaarutigineqarsinnaavoq.
- Akuersissut pisortat suliffeqarfiutaannut, soorlu Nukissiorfittut ittumut nalunaarutigineqarsinnaanngilaq.
- Akuersissut namminersorlutik oqartussat pigisaattut aktianik piginneqatigiiffimmut nalunaarutigineqarsinnaavoq.
- Akuersissut assersuutigalugu namminersorlutik oqartussat pigisaattut aktianik piginneqatigiiffimmut nukissiornermut erngup nukinganik nukissiorfiliarlunilu ingerlataqarnissamik siunertaqartumut nalunaarutigineqarsinnaavoq.

Kiisalu ima:

- Ingerlatsiviit aktianik piginneqatigiiffimmit sanaartorneqassappata akigitat killingannik appartitsineq Qasigianguani erngup nukinganik nukissiorfiorneq (Sanaartornermut akj 1,3 mia. kr. missaannut missiliuutaasoq), aamma

Kangerluarsunnguami erngup nukinganik nukissiorfiup annertusinera (Sanaartornermut aki 1, 7 mia. kr. missaannut missiliuutaasoq) suliniutinut angisuunut inatsimmi malittarisassiani ilaalersinnaapput, aammalu suliniutit angisuut inuussutissarsiorfimmi suliniutip sanaartorfiunerata nalaani nunanit allamiut najugaqarnissamut akuersissutisinissamut aqqutissaat pillugu Kalaallit Nunaannut inatsimmut ilaalersinnaallutik.

Naak toqqaannartumik taamak oqartoqanngikkaluartoq paasissutissat qulaani saqqummiunneqartut *isumaqalersitsisinnaapput*, Qasigiannuani erngup nukinganik nukissiorfiliornissap Utoqqarmiullu Kangerluaarsunnguani erngup nukinganik nukissiorfiup allilerneqarnissaata suliniutit angisuut pillugit inatsimmi malittarisassat malillugit pininnaanerannik ajornarunnaarsitsinissaq ilaatigut inatsisissatut siunnersuummik siunertaasoq.

Tamanna suliniutit sanaartornermut suliassaqarfimmi piginnaasatigut amigaateqarnermik annertusaqataasinnaaneranik pinaveersaartitsisuusinnaavoq, taamatullu nunatsinni suliffeqarfiit unammillersinnaanerannik nukillaarsaataasumik aningaasarsiat aningaasartuutillu nalinginnaasut qaffassinnaaneranik.

Peqatigisaanik suliniutinik akikinnerulersitsisinnaanera ilimagineqarsinnaavoq.

Tassungali atatillugu oqaatigineqassaaq suliniutit angisuut pillugit inatsimmut piareersaatitut suliani Kalaallit Nunaanni suliniutinut angisuunut aningaasaliisussanik (avataaneersunik) kajungertitsilernissaq, suliniutillu pisortat aningaasaataannik ilaannakortumik tamakkiisumilluunniit aningaasalersorneqartut inatsimmi ilaatinneqannginnissaat siunertaasimasungammat.

Paasinnineq taanna Naalackersuisut ataatsimiititaliamut akissutaanni 2. maj 2019-imeersumi aamma tunngaviutinneqarsimasungavoq (Ilanngussaq 2).

Taamaalluni Qasigiannuani erngup nukinganik nukissiorfiliornissap Utoqqarmiullu Kangerluaarsunnguani erngup nukinganik nukissiorfiup allilerneqarnissaata suliniutit angisuut pillugit inatsimmi malittarisassat malillugit pinissaat Naalackersuisunit *KISSAATIGINEQARSIMAPPAT*, makkuninnga isumaliutiginninnissaq inissaminiissinnaavoq:

1. *Pisortat sanaartugassanik suliassaasa ilaatinneqarnissaat suliniutit angisuut pillugit inatsimmik siunertaasimava?*

Taamaangippallu:

2. *Pisortat sanaartugassaataasa suliniutitut angisuutut, avataaneersunik appasisunik aningaasarsiaqartinneqartunik sulisulerluni suliarineqarsinnaaner at kissaatiginartinneqarpa?*

Taamaattoqarpat:

3. *Pisortat sanaartugassaataasa suliniutitut angisuutut suliarineqarsinnaaner at ajornarunnaartinniarlugu (erseqqissaatiginiarluguluunniit) suliniutitut angisuut pillugit inatsimmi aalajangersakkat allanngortittariaqarpat – taamaappallu pisortat aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffittut ilusileeqqaartariaqaratik taamak iliorsinnaaner at periarfissinneqartariaqarpa?*

Aammattaaq 2019-imi upernaakkut ataatsimiinnermi Naalakkersuisut apeqqutitut arlalinnut akissuteqaqqullugit ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput. Ataatsimiititaliap apeqqutaasa Naalakkersuisullu akissutaasa assilineri isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussaag 1-itut kiisalu 2-tut ilanngunneqarput.

Tassani 1 milliard kr.-inoqqissaag killiliinissamik siunnersuuteqarnermut pissutaasut tunngavilersuutaasullu ataatsimiititaliamit Naalakkersuisunut apeqqutigineqarput.

Naalakkersuisut tamatumunnga ima akissuteqarput:

” Suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornernillu suliasat pillugit Inatsisartut inatsisaat tassaavoq Kalaallit Nunaanni pissutsit malillugit immikkut ittutut nunatsinni inatsisiliaq. Assersuutigalugu nunatsinni suliffeqarfik, piffissap ilaani naammattunik ilinniarsimasunik sulisartunik amigaateqarfiusartoq, aammalu nunatsinni illuliortiternernik suliaqarfiusut, illuliortiternernik suliaqarfiusumi piginnaasalinnik amigaateqarneq sanaartornermut aningaasartuutit qaffasissunut aammalu sanaartornerni kinguartoornernik nassataqartitsisarlutik. Aallarniutitut koruuninik 1 milliardinik killiliussassatut siunnersuutaasoq Kalaallit Nunaanni piviusutut pissutsinik tamakkuninnga pingaarnertullugu aallaaveqarpoq, suliniutinullu angisuunut inatsit tassaavoq nunatsinni pissutsit aallaavigalugit nunatsinni immikkut ittutut ilusilersugaasoq, nunanit allanit misilittakkanik piviusunik isumassarsiffiunngitsoq, allat pinnagit suliffissuaqarfinni suliniutit taama angissusillit nalinginnaasumik nunat tamalaani, soorlu EU-mi nunanilu killerni allani neqerooruteqartitsissutaasarnissaat. ”

Suliniutaasinnaasunik 5 milliard kr.-inut killiliisimaneq pissutigalugu aningaasaliisinnasunit piviusunngortinneqarsimannngitsunik peqarnersoq pillugu Naalakkersuisut paasissutissaateqarner sut ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq.

Tamatumunnga Naalakkersuisut ima akissuteqarput:

”Kalaallit Nunaanni erngup nukinganik nukissiorfinni aamma aatsitassarsiornermik suliniutini nunanit allanit aningaasaliinerit nunat allat assingusutut aningaasaliinissamik periarfissanik neqerooruteqarsinnaasut unammilleqatigalugit pisarput. Nunat allat pinnagit Kalaallit Nunaanni aningaasaliinissaq toqqassagaanni Kalaallit Nunaanni sanaartornermut aningaasartuutit unammillersinnaasutut inissisimaffeqassapput. Killiliissutip koruunit 5 milliardinik annertussusillup akuersissutiginerata kingornatigulli suliniutinut angisuunut akuersissuteqartoqarnissaq pillugu qinnuteqartoqarsimangilaq, aammalu aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip imaluunniit erngup nukinganik nukissiorneq pillugu inatsisaasut nassatarisaanik namminersuutigisatut aningaasaliissutaasunik suliniutinik naammassinnittoqarsimangilaq eqqaassanngikkaanni aatsitassarsiornermik suliniutit mikinerit marluk. Killiliissutitut naligititaq koruuninut 1 milliardinut appartinneqassappat Kalaallit Nunaanni suliniutinik amerlanernik ineriartortitsinissamut naammassisaqarnissamullu aningaasaliisartunut killiliissutitut naligititap appasinnerusup niuernikkut soqutiginarnerulersissagaa Naalakkersuisut nalilersuutigaat.”

Tamatuma saniatigut Naalakkersuisut ima paasissutissiippat:

”Maannakkut koruuninik 5 milliardinik killiliissutitut naligititaqarnermi tamanna tikitsinnagu sanaartornermi aningaasartuutit qaffasissut tamakku tunngavigalugit aningaasaliisartut Kalaallit Nunaannik toqqaannginnerinnaat tunngavigalugu suliniutit piukkunnaatillit arlallit misissuinerup nalaanulluunniit tikittannginnerat ilimanaateqarpoq. Suliniutit piukkunnaatillit Naalakkersuisut ilisimasaqarfigineq ajortarnerinik tamatuma aamma nassataraa, pissutigalugu aningaasaliissutit pissarsiarinissaannut atugassanik akilersinnaassutsinik misissuisoqarsinnaalerluni suliniutit ineriartortinneqarneq ajormata.”

Kiisalu sanaartugassanik suliniutinik, killiliussaq siunnersuutigineqartutut apparneqaraluarpat suliniutit angisuut pillugit inatsimmut ilanngutsinneqarnissaat naatsorsuutigineqartunik, maannakkut peqarneranik imaluunniit aallartinniartoqarneranik Naalakkersuisut ilisimasaqarnersut ataatsimiititaliamit apeqqutigineqarpoq.

Aatsitassarsiorluni suliniutinut tunngatillugu Naalakkersuisut ima paasissutissiippat:

”Aatsitassarsiornermi suliniutinut takkuttussatut piukkunnaatilinnut killiliissutissatut naligititap siunnersuutaasup aamma missiliuutigisatut sanaartornermi aningaasartuutissat akornanni pissutsinik takussutissiiniarluni assersuutit tullinnguuttut ilisimatitsissutaasinnaapput (VSB-mut nassuiaatit tunniunneqartut tunngavigalugit):

Tanbreezip Aatsitassarsiorfia: Aatsitassarsiorfik akuutissatigullu immikkoortitsisarfik

- 3,240 mia. DKK

Ironbark: Aatsitassarsiorfik aamma sequtserinermik/flotationimik ingerlatsivik

- 3,300 mia. DKK

Greenland Minerals: Aatsitassarsiorfik aamma suliareqqisarfik

- 8,255 mia. DKK”

Erngup nukinganik nukissiorfiit pillugit suliniutinut tunngatillugu erngup nukinganik nukissiorfiliaasinnaasunik sanaartornermut aningaasartuutissat pillugit takussutissiakkut Naalakkersuisut ima paasissutissiipput:

• Nanortalik	0,4 mia. kr.
• Paamiut	0,37 mia. kr.
• Nuuk alliliineq	1,3 mia. kr.
• Nuuk erngup nukinganik nukissiorfik nutaaq (alliliineq 2)	1,33 mia. kr.
• Maniitsoq	0,62 mia. kr.
• Qasigiannuguit aamma Aasiaat nunakkut kabeli	1,1 mia. kr.
• Qasigiannuguit aamma Maniitsoq immap naqqatigut kabeli “avalequtit”	1,2 mia. kr.

Oqaatigineqareersut sanaartornerit namminersortunit aningaasaliiffigineqartut kisimik inatsimmut ilaatinneqarsinnaapput, taamaammat sanaartugassat matumani taaneqartut erngup nukinganik nukissiorfissanik sanaartornermut taakkuninngalu alliliinermut aningaasaliissutissanut missiliuutitut assersuusiusaannaapput.

4. Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai inassuteqaataalu

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Siumumeersut, Demokraatineersut, Atassummeersut kiisalu Suleqatigiissitsisuneersut siunnersuut akuersissutigineqassasoq inassutigaat.

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut Nukissiorfiit aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffingortinneqarsinnaaneranik apeqqut matumani isummerfigisimannikkaat amerlanerussuteqartut erseqqissaatigaat. Allannguiniarneq taamaattoq Naalakkersuisunit kissaatigineqaruni allannguiniarnermut siunnersuut Inatsisartunut aalajangiiffigisassanngorlugu saqqummiunneqartariaqassaaq.

Tamatuma saniatigut Suleqatigiissitsisunit ilaasortaaitaq ima oqaaseqaateqarpoq:

”Suleqatigiissitsisut tikkuarusuppaat pisortat sulinikkut sanaartornikkullu suliaasaannut immikkut malittarisassiortoqarnissaa tunngavitsigut eqqunngitsuusoq, sukangasuumilli namminersornikkut inuussutissarsiorneq iluarsivigineqartariaqartoq.

Matumani pisortat suliffeqarnikkut sanaartornikkullu suliarilersaagaannik iluarsiiisoqarniarpoq, taamaalillutik namminersorlutik inuussutissarsiortut pisariaqartitsinikkut avataanit sulisussarsiorneqarnissaminnut pisortat assigalugit periarfissaqartinneqarnaviarnatik.

Isumaqarpugut tamanna eqqunngitsoq sakkortuumillu Naalakkersuisut kajumissaarusuppagut namminersorlutik inuussutissarsiutillit assinganik kiffaanngissuseqartissagaat.

Ilanngullugu matuminnga akuersinerup siunissami aktienik piginneqatigiiffinnik pilersitsinissamik siunertaqarnera, matumani piginneqatigiiffiit assersuutigalugu aktienik piginneqatigiiffinnut allanngortinneqarnissaannut, imaluunniit pisortat piginneqatigiiffiisa piginneqatigiiffinnut allanut allanngortinneqarnissaannut Inatsisartut aalajangeeqataasinnaanavianninnerat nangaassuteqarfigaarput.

Matuminnga akuersineq pingaartumik Inatsisartunik avaqqussinikkut akuersissutaanngilaq. Taamaakkaluartoq nunat naalagaaffeqatigiit akornanni kiisalu allatigut suleqatigisagut nunanit sulinermi pitsaasunik atugassarititalinnit atorfissaqartitatsinnillu piginnaasalinnit aggersut eqqarsaatigalugit, sulinikkut aalaakkaanusunik sinaakkuteqarnissaq kiffaanngissusilimmillu suliarortarsinnaanissaq mattukkusunngilarput.

Ilanngullugu Kalaallit Nunaata, nunat avannarliit, nunat atlantikup avannarpasissuaneersut suleqatillu allat akornanni killeqanngitsumik suliarorsinnaanissaq mattukkusunngilarput. Taamaammat matuminnga akuersilluta taaseqataavugut.

Naggasiutitut eqqaarusupparput killiliussatut piumasaqaatitta aalaakkaanerunissaat pisariaqarmat, Kalaallit Nunaannilu aningaasaliissutit eqqarsaatigalugit toqqammavittut tunngavigineqartariaqarlutik”.

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Inuit Ataqatigiinneersut siunnersuut pillugu ima oqaaseqaateqarput:

“Inuit Ataqatigiit ineriartorneq peqataaffigalugulu suleqaataaffiguassavaat, immikkoortumulli uunga imaattumik ikinnerussuteqarluta oqaaseqaateqassaagut.

Inuit Ataqtigiinniit ilisimalluarparput suliniutit angisuut illuliortiternerlu pillugit Inatsisartut inatsisaata inuiaqatigiinnut illersuutitut atuuttussaanera, aammalu aningaasarsiornikkut inatsisitigut aalajangersakkanik allaanerusumik atuutsitsinissamut pisinnaatitsinissamik inatsisissaq una aallaaveqartuummat.

Nunamut allanut sanilliullugu nunatta unamillersinnaassuseqarnissaannik annertusaaneq aamma illuatungeqarsinnaammat aningaasarsiornikkut annaasassat annertusinerannik, kiisalu nunatsinni innuttaassuseqartut amerlanerpaat suliffissaannik qulakkeerinninnissaannut aamma annikillisaataasinnaasunik.

Pisariaqarluinnartoq tassaavoq inatsip atuuttup matuma siunissami patajaannerpaamik allanngoqattaartuunngitsumillu suliarineqarnissaata isumannaarnissaa. Taamaammat Inuit Ataqtigiinniit allannguutissatut siunnersuutigineqartumut arlaqartunik isumaliuteqarpugut, ilaatigut nunatsinni suliffissaaleqisut suliffissaannik pilersitsinissamik siunertaqarnitsinnut inatsimmut allannguutissatut sammisarput killiliisunngoratarsinnaanera mianersuussassaasoq tikkuarumallugu. Inatsiliornikkullu qulakkiigassarput pingaannerpaaq tassaavoq nunami maani nunaqartuusugut iluaqutissatsinnik, illersuutissatsinnik kingusinnerusukkullu akornutigiligassarinnngisatsinnik inatsisiliornissaq.

Suliniutit annertuut sanaartugassaasut inuussutissarsiornikkut niuernikkullu annertusaataasinnaasut tikilluaqqunaqaat. Tamannali isumaqassanngilaq suut tamaasa akigalugit aatsitassarsiornikkut inuussutissarsiutillu allat ammaatiinnarlugit akuerissagigut. Nunatsinni sulisartut inuussutissarsiortullu avaqqullugit taakkualu akornutigiligassaannik aalajangiinninnissaq uani pingaarluinnarmat naqissusissavarput.

Siullermeerinninnermi apeqqutitta ilaat Naalakkersuisunut apeqqutigisagut tassaapput:

- Sooq taamak annertutigisumik, 500%-imik appasinnerusumik appaasoqarniarnersoq?

- Naalakkersuisut tunngavilersorsinnaavaat tigussaasumik suut suliniutit maanna killigititaasup apparneratigut ammaanniarneqarnersut suullu aporfegarnikuusimanersut?

Eqqumaffigisassaavoq inatsit tassaammat nunatsinni inatsisit atuuttut naliginnaasut, tamanut atuuttut malinnagit niueqatigiissinnaaneq isumaqatigiissusiornerlu maanna killiliussaareersumiit annertoorujussuarmik appaavigineqarniarmat. Tikkuartariaqarsoraarpullu immikkut suliaqartarnermut periarfissiinissamut sinaakkutit 5 mia.kr.-iniit 1 mia. kr.-inut inissinnerisigut mianernarsinnaammat.

Qulaanilu Naalakkersuisunut apeqqutitta Naalakkersuisunit akineqareernerinit isumarput allanngunngilaq. Ilaatigummi Naalakkersuisut akissuteqaamminni aamma

isumaliutissiisummi tassungalu ilanngussani takuneqarsinnaammat, maanna killiliunneqarsimasoq sulianut aningaasaliinissanullu aaliangersimasunut akornutaasimanngisaannartoq.

Ataatsimiitsitaliattaq sulinermini paasisaasa ilagaat, inatsisisissamut ullutsinnut naapertuuttunik aningaasatigut inuiaqatigiinnullu sunniutaasussanik naatsorsuuteqanngitsaq. Naatsorsuutilli 2012-imi inatsip allanngortinniarneqartup aaliangersaavigineraneersut uani tunngavigineqaqqiinnarneragaapput. Tamanna inatsimmik allannguiniarnermi taamak imaannaanngitsigisumi naapertuuttutut isiginngilarput.

Aappasaanerinninnissaq qanillisoq siunnersuut una pillugu Naalackersuisut ataatsimiitsitaliamut ilisimatitsillutik paasissutissiipput. Tassani Naalackersuisut allannguinnissamut tunngavilersuutaasa ilagileriasaarpaat Qasigianguani Aasiannilu kiisalu Nuummi erngup nukissiorfiliortoqarlunilu, erngup nukissiorfiata pisinnaasaanik annertusaanissaq pisariaqaritsisoq inatsisip uuma allannguiffiginissaanut. Siunertat assortuuffiginngisagut Inuit Ataqtigiit siuttooqataaffigisaat tunngavilersuutiginiarneqarlutik. Taamaatulli pisoqassappat ilaatigut aatsaat Nukissiorfiit A/S-inngortinneratigut tamanna pisinnaavoq. Inuit Ataqtigiit Nukissiorfiit A/S-inngortinneqarnissaannut isumaqataaanginnerput ataasiaannarata ersarissartarsimavarput. Ilaatigut Nukissiorfiit ingerlanneqarneranni, ullumikkut nunatsinnut isorartuumut tulluartutut isigisatsinnut killormorluinnaq inissinnissaa isumaqatiginnginnatsigu. Suliffeqarfiit ataasiakkaat innuttaasut kaasarfiiniit tigooraaginnarlutik iluanaarniartussanngorlugit aaqqissuukkumanginnatsigu. Tamanna ullumikkut inuiaqatigiinni ajornartorsiutaareermat, Naalackersuisooqatigiilli ajornartorsiut tamanna annertusarniarpasimmassuk mianersorfissaqarpugut. Ullumikkullu suliffeqarfiit A/S-inngortinnerisigut iluamik piginnittut sunniuteqarfigisinnaanerput killilimmik inissisimavoq, misilittagaqarfigereerparpullu tamanna pitsaanerpaajunngitsaq, ajornartorsiutigisavut annertusartariaqanngilagut. Pingaartumik suliffeqarfiit pigisagut pillugit ersarissumik qanoq ingerlanissaannik atorineqarnissaannillu periusissiaqartigata. Uppernarsarsinnaavarput ullumikkut Naalackersuisut siulittaasuata, ingerlatseqatigiiffiik ullumikkutut ingerlaannarnissaat orniginerorpasikkaa paasereerlutigu.

Sulisussaaleqineq ullumikkut atuuttoq aaqqeeqataavigerusoqaarput. Sanaartugassat annertuut ingerlanneqarneranni nunatta aningaasaqqarnerata artukkerneqarani akisussaassusilimmik tunngaveqarnissaa pingaartipparput peqataaffigeqqissallugulu.

Inatsimmut allannguutiginiarneqartooq taamak isikkoqartillugu qulaanilu tunngavilersuutigut innersuullugit peqataaffigisinnaanngilarput.”

Taamaamat ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut Inuit Ataqatigiinneersut siunnersuut itigatitsissutigineqassasoq inassutigaat.

Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Henrik Fleischer
Siulittaasoq
Siumut

Múte B. Egede
Inuit Ataqatigiit

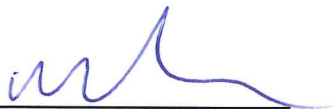
Aqqalu Jerimiassen
Atassut

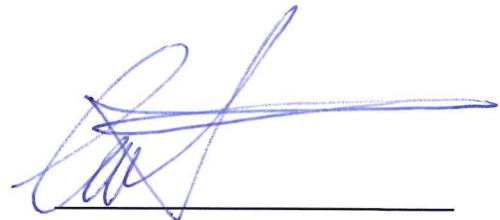
Hermann Berthelsen
Siumut

Steen Lynge
Demokraatit

Peter Olsen
Inuit Ataqatigiit

Tillie Martinussen
Suleqatigiissitsisut

Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermut
Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoq
Jess Svane
/MAANI

Ulloq: 10-04-2019
J.nr.: 01.36.02.05-00155

Suliniutit angisuut pillugit inatsit pillugu apeqqutit

Asasara Jess

Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliaq maanna imm. 210-mik suliarinnippoq. Tassunga atatillugu inatsisissatut siunnersuutip kingunerisinnaasai erseqqinnerusumik qulaajarumallugit ataaniittunik apeqquteqarnissani ataatsimiititaliap kissaatigaa.

1. Suliniutini angisuuni aningaasatigut killiliussat

Kalaallit Nunaanni suliniutinik angisuunik pilersitsinermi killiliussat pillugit nassuiaammi 2012-imeersumi 1 milliard kr.-inut killiliisoqarpoq, tamannalu suliniutinut angisuunut tunngatillugu sanaartugassat pillugit inatsisissatut siunnersuummut UPA2012-imi saqqummiunneqartumut tunngaviutinneqarsimavoq. Taamaattorli soq 1 milliard kr.-inut killiliineq naapertuuttuunersoq nassuiaammi imaluunniit inatsimmik 2012-imeersumik piareersaataasumik suliani paatsuugassaanngitsumik erserinneqarsimanngilaq. Taamaammat ataatsimiititaliap ataani apeqqutinik saqqummiussinissani tunngavissaqartippaa

- a. 1 milliard kr.-inut killiliinissamik siunnersuuteqarnermut suut pissutaappat suullu tunngavilersuutigineqarpat?
- b. Killiliussassatut siunnersuutigineqartoq nunani allani suliffissuaqarnikkut suliniutini taama angitigisuni misilittagaasunit isumassarsiorluni ilusilerneqarpa?

2. Suliniutinut angisuunut suliniutit ilaatinneqarsinnaasut

- c. Killiliussaq siunnersuutigineqartutut appartinneqassappat maanna siunissamilu sanaartugassatut pilersaarutinik suliniutinut angisuunut inatsimmut ilanngunneqartussatut naatsorsuutigineqartunik peqarnersoq paasissutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput? Taamaappallu suut?
- d. Siusinnerusukkut, aamma 2012 sioqqullugu sanaartornermut 1 milliard kr.-init amerlanerusunik aningaasartuuteqarfiusussamik sanaartugassanik pilersaaruserumallutik saqqummiussisoqarsimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput? Taamaappallu kikkut?

3. Inatsimmik allannguinnikkut naatsorsuutigisat

Sanaartugassanut angisuunut killiliussamik 5 mia. kr.-init 1 mia. Kr.-inut appaanerup nunatsinni inuussutissarsiornikkut sunniuteqarsinnaanera Naalackersuisunit naatsorsuutigineqartoq ataatsimiititaliamit ilimagineqarpoq.

- e. Inatsimmik allannguinerup inuussutissarsiornikkut kingunerisinnaasaatut naatsorsuutigineqartut naatsumik allaaserineqarnerat ataatsimiititaliamit qinnutigineqassaaq?
- f. Suliniutaasinnaasunik 5 mia. Kr.-inut killiliineq pissutigalugu aningaasaliisartunit piviusunngortissallugit kissaatigineeruttunik peqarnera pillugu paasissutissanik Naalackersuisut peqarpat?
- g. Taamaattoqarpat killiliusseq 1 mia. Kr.-inut inissinneqarpat suliniutit taakku Naalackersuisut naliliinerat malillugu piviusunngortinneqarnissaat qaninnerussava?

4. Naggasiut

- h. Sanaartugassaqarpa inatsisissatut siunnersuutip UPA19-imi naammassillugu suliarineqarnissaanik pisariaqartitsisunik?

Ataatsimiititaliap inussiarnersumik qinnutigissavaa Naalackersuisoqarfiup allakkamik matuminnga tiguseranerit ullut arfineq marlussaanni apeqqutiminut akissutisinissani.

Inussiarnersumik

Henrik Fleischer

Ataatsimiititaliap Siulittaasua

Akissuteqaatip qarasaasiakkut aamma uunga nassiunneqarnissaa qinnutigineqarpoq; dje@ina.gl

Inatsisartut
Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Ataatsimiititaliaq

Ilanngussaq
Bilag

E-mailikkut uunga nassiussaq: David Jensen

02-05-2019

Sagsnr.

2018-18462

Postboks 1601

3900 Nuuk

Tlf. (+299) 34 50 00

E-mail: isiin@nanoq.gl

www.naalakkersuisut.gl

UPA2019/210-p oqaluuserinissaanut atugassaminik Inuussutissarsiornermut
Aatsitassanullu Ataatsimiititaliaq Naalakkersuisunut arlalinnik matumuuna
akissuteqarfiginiakkannik apeqquteqarsimavoq:

Apeqqut 1.

*a. 1 milliard kr.-inut killiliinissamik siunnersuuteqarnermut suut pissutaappat
suullu tunngavilersuutigineqarpat?*

*b. Killiliussassatut siunnersuutigineqartoq nunani allani suliffissuaqarnikkut
suliniutini taama angitigisuni misilittagaasunit isumassarsiorluni
ilusilerneqarpa?*

Akissut

Suliniutinut angisuunut inatsit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaasumit
imaluunniit erngup nukinganik nukissiorneq pillugu inatsisaasumit
nassataqartutut Naalakkersuisut nalunaarutigisaannik akuersissummik
malittarinnilluni sularisanut atugaanera aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq.
Aammattaaq suliniutinut angisuunut inatsit erngup nukinganik nukissiornermik
iluauqeqarnermik tunngaveqartunik immikkut ittutut nukissiornissamik
pisariaqartitsisutut suliffissuaqarfimmi ingerlatsiviliorerit pillugit suliniutinut
atugarineqarpoq.

Sanaartornermik suliassat pisortat ikiorsiissutaannit tamakkiisumik imaluunniit
ilaanakortumik aningaasalersugaasut inatsimmi ilaanngillat.

2012-imi suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornermillu suliassat
pillugit Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuutip saqqummiunnerani § 6, imm.
1-imi aalajangersagaq imatut oqaasertalersugaavoq:

*§ 6. Suliniut Inatsisartut inatsisaat manna naapertorlugu suliniutitut angisuutut
isigineqassaaq, ima pisoqarpat:*

- 1) *suliniuummi sanaartornermut aningaasartuutit milliardit tallimat danskit koruunii sinnersimappagit, aamma*
- 2) *suliniuummi sanaartornermik ingerlatanik suliaqarnermi sulisussanik pisariaqartitsineq, sulisinnaasunit suliffeqanngitsunit aammalu Kalaallit Nunaanni pissarsiarineqarsinnaasunit annertunerusimappat, imaluunniit*
- 3) *suliffeqarfinni sanaartornermik ingerlatanik suliaqartuni teknikkikkut aningaasaqarnikkullu naammassisaqarsinnaanermut suliniuummi piumasqaataasut, suliffeqarfiit kalaallinit pigineqartut teknikkikkut aningaasaqarnikkullu naammassisaqarsinnaanerannit annertunerusimappata.*

Taamaalilluni inatsit malillugu sanaartornermik suliniutit suliniutitut angisuutut isigineqarsinnaalersinnagu aningaasanut tunngasutut killiliuussap saniatigut atugarisassani marlunni ataaseq naapertuutsinneqarsimassaaq. Suliniuummi sanaartornermik ingerlatanik suliaqarnermi sulisussanik pisariaqartitsineq sulisinnaasunit suliffeqanngitsunit, aammalu Kalaallit Nunaanni pissarsiarineqarsinnaasunit annertunerussaaq, imaluunniit suliffeqarfinni sanaartornermik ingerlatanik suliaqartuni teknikkikkut aningaasaqarnikkullu naammassisaqarsinnaanermut suliniuummi piumasqaataasut suliffeqarfiit kalaallinit pigineqartut teknikkikkut aningaasaqarnikkullu naammassisaqarsinnaanerannit annertunerussalluni.

Taamaalilluni sanaartornissamik suliassap avataanit sulisartunik atugaqarani piviusunngortinneqarsinnaanersoq misissorneqassaaq. Tamatuma pisinnaanera pillugu nalilersuineq, ilaatigut inatsimmi § 9-mi aalajangersagaq malillugu inuiaqatigiinni piujuartitsinermik nalilersuineq suliarineqartussaq tunngavigalugu pisinnaassaaq.

Tamatuma saniatigut suliffeqarfinni sanaartornermik suliaqartuni suliniutip teknikkikkut aningaasaqarnikkullu naammassisaqarsinnaanissaannik piumasqaataa nunatsinni suliffeqarfiit teknikkikkut aningaasaqarnikkulluunniit naammassisaqarsinnaaneramik annertunerunersoq aamma misissorneqassaaq.

Suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornernillu suliassat pillugit Inatsisartut inatsisaat tassaavoq Kalaallit Nunaanni pissutsit malillugit immikkut ittutut nunatsinni inatsisiliaq. Assersuutigalugu nunatsinni suliffeqarfik, piffissap ilaani naammattunik ilinniarsimasunik sulisartunik amigaateqarfiusartooq, aammalu nunatsinni illuliortiternermik suliaqarfiusut, illuliortiternermik suliaqarfiusumi piginnaasalinnik amigaateqarneq sanaartornermut aningaasartuutunik qaffasissunut aammalu sanaartornerni kinguartoornernik nassataqartitsisarlutik. Aallarniutitut koruuninik 1 milliardinik killiliussassatut siunnersuutaasoq Kalaallit Nunaanni piviusutut pissutsinik tamakkuninnga pingaarnertullugu aallaaveqarpoq, suliniutinullu angisuunut inatsit tassaavoq

nunatsinni pissutsit aallaavigalugit nunatsinni immikkut ittutut ilusilersugaasoq, nunanit allanit misilittakkanik piviusunik isumassarsiffiunngitsaq, allat pinnagit suliffissuaqarfinni suliniutit taama angissusillit nalinginnaasumik nunat tamalaani, soorlu EU-mi nunanilu killerni allani neqerooruteqartitsissutaasarnissaat.

Apeqqu 2

Suliniutinut angisuunut suliniutit ilaatinneqarsinnaasut

c. Killiliussaq siunnersuutigineqartutut appartinneqassappat maanna siunissamilu sanaartugassatut pilersaarutininik suliniutinut angisuunut inatsimmut ilanngunneqartussatut naatsorsuutigineqartunik peqarnerisq paasissutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput? Taamaappallu suut?

Akissut

Qulaani oqaatigineqartutut suliniutinut angisuunut inatsit aatsitassanut ikummatissanullu inatsisaasumit imaluunniit erngup nukinganik nukissiorneq pillugu inatsisaasumit nassataqartutut Naalakkersuisut nalunaarutigisaannik akuersissummik malittarinnilluni suliarisanut taamaallaat atugaavoq. Aammattaaq suliniutinut angisuunut inatsit erngup nukinganik nukissiornermik iluaquteqarnermik tunngaveqartunik immikkut ittutut nukissiornermik pisariaqartitsisutut suliffissuaqarfimmi ingerlatsiviliorerit pillugit suliniutinut atugarineqarpoq. Sanaartornermik suliasat, ilanngullugit erngup nukinganik nukissiorfiliorerit pisortat ikiorsiissutaannit tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik aningaasalersugaasut inatsimmi ilaannginnerat oqaatigineqassaaq. Tassunga aamma ilaapput erngup nukinganik nukissiorfiliorerit Nukissiorfiit sanaartortitsisuuffiginngisai.

Erngup nukinganik nukissiorfinnut takkussinnaasunut siunnersuutigisatut killiliissutissatut siunnersuutip aamma missiliutigisatut sanaartornermi aningaasartuutit akornanni pissutsinik takussusiissutaasoq ataani takussutissiaq takuuk. (Oqaatigineqartutut inatsimmi ilaasinnaasutuat tassaapput namminersuutigisatut aningaasaliissutaasutut sanaartornerit – taamaattumillu erngup nukiganik nukissiorfiliornernut tamakkuninngalu allisaqarnernut missiliutaasutut sanaartornissamut aningaasanut assersuutit sanaartornerit pineqartut taamaallaat taaneqarput).

Lokation for vandkraft	Effekt MW	GWh/år	Investeringssum i mio. kr.	Forholdstal Mio. kr. pr. GWh/år
Nanortalik	7,0	17	400	24
Paamiut	3,0	14	370	26
Nuuk udvidelse*	55,0	485	1.300	3
Nuuk nyt vandkraftværk (udvidelse 2)	90,0	470	1.330	3
Maniitsoq	14,8	50	620	12
Qasigiannugit og Aasiaat landkabel	21,0	90	1.110	12
Qasigiannugit og Aasiaat Søkabel delstrækning	21,0	90	1.200	13

Aatsitassarsiornermi suliniutinut takkuttussatut piukkunnaatilinnut killiliissutissatut nalingititap siunnersuutaasup aamma missiliuutigisatut sanaartornermi aningaasartuutissat akornanni pissutsinik takussutissiiniarluni assersuutit tullinnguuttut ilisimatitsissutaasinnaapput (VSB-mut nassuiaatit tunniunneqartut tunngavigalugit):

Tanbreezip Aatsitassarsiorfia: Aatsitassarsiorfik akuutissatigullu immikkoortitsisarfik 3,240 mia. DKK
 Ironbark: Aatsitassarsiorfik aamma sequtserinermik/flotationimik ingerlatsivik 3,300 mia. DKK
 Greenland Minerals: Aatsitassarsiorfik aamma raffinaderii 8,255 mia. DKK

d. Siusinnerusukkut, aamma 2012 sioqqullugu sanaartornermut 1 milliard kr.-init amerlanerusunik aningaasartuuteqarfiusussamik sanaartugassanik pilersaaruserumallutik saqqummiussisoqarsimanersoq paasisutissiissutigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput? Taamaappallu kikkut?

2012-imi suliniutini angisuuni illuliortiternernik sanaartornermillu suliassat pillugit Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuutip saqqummiunneranut piviusutigut tunngavigisavik tassaasimavoq Alcoamit aamma London Miningimit kissaatigisaqarsimaneq. Maniitsumi alumiiniumik aatsitsivimmik suliniummik, aamma Nuup eqqaani Saviminissarsiornermik suliniummik ingerlatseqatigiiffiit ingerlaqqinniirlutik isumaliuteqarnissaannut aalajangiisutut tunngavigisaq tassaasimavoq sanaartornissamik suliassat nunat tamalaani neqeroorutiginnissaannut periarfissaqarnissaq. Suliniutini taama ittuni sanaartornermut aningaasartuutit nunat tamalaatigut naatsorsugaasarput, aningaasartuutinilu inissisimaffik unammillersinnaasoq aningaasaliinissamut aalajangiisutut najoqqutassaavoq, taamaalillunilu Kalaallit Nunaanni suliniutit taama ittut piviusunngortissinnaanissaannut aalajangiisuulluni. Avataaniit aningaasaliissutit aggersarsinnaanissaat pillugit Kalaallit Nunaat

unammillerfissami inissisimavoq, suliniutinillu angisuunik taama ittunik sanaartornerni aningaasartuuteqartunik neqerooruteqartitsinerit aamma piviusunngortitsinerit nunat tamalaani atugassarisani unammillerfiusinnaasuni pisinnaanngikkunik aningaasaliissutit Kalaallit Nunaannut pinnatik nunanut allanut taama ittutut sanaartornermik suliniutit piviusunngortinnissaannut atugassanik unammillersinnaasunik neqerooruteqarsinnaasunut tussapput.

Apeqqu 3

e. Inatsimmik allannguinerup inuussutissarsiornikkut kingunerisinnaasaatut naatsorsuutigineqartut naatsumik allaaserineqarnerat ataatsimiititaliamit qinnutigineqassaaq?

Akissut

Aatsitassarsiorfinni, inuussutissarsiorfinnillu nukissamik annertuumik atuisunik, soorlu qarasaasiaqarfissuarnik ikiorsiinissamut namminersuutigisatut aningaasaliiffigalugit erngup nukinganik nukissiorfinni aningaasaliinissamut suliniutinut angisuunut malittarisassanik atuinermut killiliissutitut nalingititap appasinnerusup niuernikkut kajungernarsaassasoq Naalakkersuisut naatsorsuutigaat. Inatsimmi allannguutaasoq inuussutissarsiornermik suliaasaqarfimmi suliarisanut allanut tamakkununga Naalakkersuisut aallartitaannut ataqatigiissillugu isigineqassaaq. UKA 2018-imi erngup nukinganik nukissiuuteqarnermut inatsit nutaaq, erngup nukingata nukissiornermut atorpeqartarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat akuersissutigineqarpoq. Erngup nukingata nukissiornermut atorpeqartarnera pillugu inatsimmi malittarisassiat nutaat suliffissuarnut nukissamik pisariaqartitsisunut aatsitassarsiorfinnullu pilersuinissamut erngup nukinganik nukissiorfinni namminersuutigisatut aningaasaliinermik ingerlassaqarneq pisariillisillugulu allaffissornikkut oqinnerulersippaa.

f. Suliniutaasinnaasunik 5 mia. kr.-inut killiliineq pissutigalugu aningaasaliisartunit piviusunngortissallugit kissaatigineeruttunik peqarnera pillugu paasisutissanik Naalakkersuisut peqarpat?

g. Taamaattoqarpat killiliussaq 1 mia. kr.-inut inissinneqarpat suliniutit taakku Naalakkersuisut naliliinerat malillugu piviusunngortinneqarnissaat qaninnerussava?

Akissut

Kalaallit Nunaanni erngup nukinganik nukissiorfinni aamma aatsitassarsiornermik suliniutini nunanit allanit aningaasaliinerit nunat allat assingusutut aningaasaliinissamik periarfissanik neqerooruteqarsinnaasut

unammilleqatigalugit pisarput. Nunat allat pinnagit Kalaallit Nunaanni aningaasaliinissaq toqqassagaanni Kalaallit Nunaanni sanaartornermut aningaasartuutit unammillersinnaasutut inissisimaffeqassapput. Killiliissutip koruunit 5 milliardinik annertussusillup akuersissutiginerata kingornatigulli suliniutinut angisuunut akuersissuteqartoqarnissaq pillugu qinnuteqartoqarsimanngilaq, aammalu aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip imaluunniit erngup nukinganik nukissiorneq pillugu inatsisaasut nassatarisaanik namminersuutigisatut aningaasaliissutaasunik suliniutinik naammassinnittoqarsimanngilaq eqqaassanngikkaanni aatsitassarsiornermik suliniutit mikinerit marluk. Killiliissutitut nalingititaq koruuninut 1 milliardinut appartinneqassappat Kalaallit Nunaanni suliniutinik amerlanernik ineriartortitsinissamut naammassisaqarnissamullu aningaasaliisartunut killiliissutitut nalingititap appasinnerusup niuernikkut soqutiginarnerulersissagaa Naalakkersuisut nalilersuutigaat.

Apeqqut 4. Naggasiut

h. Sanaartugassaqarpa inatsisissatut siunnersuutip UPA19-imi naammassillugu suliarineqarnissaanik pisariaqartitsisunik?

Akissut

Maannakkut koruuninik 5 milliardinik killiliissutitut nalingititaqarnermi tamanna tikitsinnagu sanaartornermi aningaasartuutit qaffasissut tamakku tunngavigalugit aningaasaliisartut Kalaallit Nunaannik toqqaannginnerinnaat tunngavigalugu suliniutit piukkunnaatillit arlallit misissuinerup nalaanulluunniit tikittannginnerat ilisimanaateqarpoq. Suliniutit piukkunnaatillit Naalakkersuisut ilisimasaqarfigineq ajortarnerinik tamatuma aamma nassataraa, pissutigalugu aningaasaliissutit pissarsiarinissaannut atugassanik akilersinnaassutsinik misissuisoqarsinnaalerluni suliniutit ineriartortinneqarneq ajormata.

Taamaattumik suliniummik aalajangersimasumik piviusunngortitsinissamik inatsisissatut siunnersuummik UPA19-imi inaarutigalugu oqaluuserinninnerup pisariaqartuuneranik inerniliisinnaalerluni maannakkut suliniummik taama siuarsimatigisoqanngitsoq Naalakkersuisut taamaallaat paasiinnarsinnaavaat. Koruuninik 5 milliardinik killiliissummik naleqartillugu 2012-imi suliniutinik angisuunik inatsisip akuersissutigineratali kingornatigut Kalaallit Nunaanni suliniutinik angisuunik piviusunngortitsisoqarsimanngitsoq qularutiginagu paasineqarsinnaasutuaavoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Jess Svane